

INHOUD

- 8 Zeg maar Taty
- 11 Sh*t happens
- 19 Minmama
21 'Help, ik word plusmama!'
23 Het mag weleens gezegd worden
- 29 Als je niets verandert,
verandert er niets
32 Een hart van goud
36 Kalmte kan je redden
- 41 Shut up & drive
43 Je karakter kan je sturen
53 Het tandwiel der triggers
58 Eerlijk zijn is bullsh*t
- 63 De ander en ik
71 Ik ben, dus ik communiceer
77 Voor wat, hoort wat
88 Be strong, hurry up & be bigger
- 93 Het is complex
103 Ik pleit onschuldig
106 Tijd is geld
111 Loyalty, loyalty, loyalty
114 Een pluimpje op mijn hoed
- 119 360° duidelijkheid
124 Plusouderschap? Da's kinderspel!
129 Met vlag en wimpel
133 Twee huizen, twee vlaggen
- 139 We're flying high
142 This is your captain speaking
145 Mama Mandaat
- 151 En ze leefden nog
lang en gelukkig
- 155 Een welgemeende merci

ZEG MAAR TATY

Op een doorsnee woensdagnamiddag was ik alleen thuis met het zontje van mijn vriend en zijn speelkameraadje. Met een half oor luisterde ik mee naar het gekakel van de twee kapoentjes. ‘Moet jij dat niet aan je mama vragen?’ hoorde ik zijn vriendinnetje zeggen. Het bengeltje antwoordde: ‘Dat is mijn mama niet. Dat is mijn stiefmoeder.’ Hoewel ik het ongelooflijk schattig vond dat zijn speelkameraadje geen onderscheid maakte tussen onze huidskleuren en ze helemaal niet in de gaten had dat het blanke kereltje onmogelijk mijn kind kon zijn, stond ik vooral perplex van het woordgebruik: ‘STIEFMOEDER’?! Dat woord hadden mijn vriend en ik nog nooit in de mond genomen. Die avond voor het slapengaan legde ik het ventje voorzichtig op de rooster: ‘Zeg me eens, wat betekent dat eigenlijk: stiefmoeder?’ ‘Geen idee’, antwoordde hij eerlijk. Zijn vriendinnetje had eerder die dag verteld over haar stiefvader, dus ging de pientere vijfjarige er maar van uit dat ik ook wel een stiefmoeder zou zijn. Toen ik hem vroeg of hij dat geen gek woordje vond, antwoordde hij volmondig ja. ‘Jij hebt toch maar één moeder, hè, glimlachte ik. ‘Natuurlijk!’ riep hij overtuigd. ‘En jij bent gewoon mijn *TatyWaty van de bruine chocolattie*. En ik zie je supergraag!’

‘Stiefmoeder’. Tik het woord maar eens in op Google. Wat je dan te zien en te lezen krijgt, is precies de reden waarom nog zoveel nieuwe partners in onze – zogenaamd moderne – maatschappij te kampen krijgen met vooroordelen. Het is waarom kinderen spontaan beginnen te janken wanneer ze het nieuwe lief van hun mama of papa moeten ontmoeten: lelijke heksen, gemene vrouwen en slechteriken met puistenkoppen uit sprookjes zoals *Assepoester* en *Sneeuwwitje*. In geen enkel kinderverhaaltje wordt de nieuwe vriend of vriendin gespeeld door een mooie, lieve prins of prinses die met liefde en aandacht helpt zorgen voor de kleine helden.

Zoek je verder naar de etymologie van het woord ‘stiefouder’, dan wordt het alleen maar bitsiger. Het woord ‘stief’ had oorspronkelijk een andere vorm, namelijk ‘stiep’. Dat woord werd al gebruikt in de dertiende eeuw en was een afleiding van een oeroud woord dat ongeveer klonk als ‘steupa’. Wat dat woord betekende? Wel, steupa, stiep en later stief staat letterlijk voor ‘van iets beroofd, iets missend’. Met het woord stiep werd bijvoorbeeld een boom met afgehakte takken omschreven. Het beeld van een afgeknotte, van zijn takken beroofde boom stond later symbool voor gezinnen waarvan de vader of moeder overleden was; en de weduwnaar of weduwe hertrouwd was. Nog later kregen alle nieuwe partners van een moeder of een vader dat vreselijke etiket opgeplakt.

Voor ik dus in het diepst van mijn ziel graaf om je een heel persoonlijk verhaal te vertellen – en je zo ontdekt dat de titel van dit boek misschien wel meerdere betekenissen heeft – wil ik één ding voorstellen: nooit meer stiefmoeder!

Laten we dat negatieve woord voor eens en voor altijd uit onze woordenschat schrappen en op zoek gaan naar een lief en positief alternatief. Ja, er is al de term ‘plusouder’ en die zal ik in dit boek ook gebruiken, maar je zal ook ontdekken waarom dat woord nog steeds een beetje wringt voor mij. Ik hou het dus voorlopig gewoon op Taty, maar andere suggesties zijn uiteraard altijd welkom.

Tatyana Beloy

SH*T HAPPENS

‘pa’ je wil zijn. Geen overleg om te bepalen welke opvoeding jullie samen verkiezen. Zelfs geen garantie dat het überhaupt klikt tussen jou en de kinderen van je lief. Wie dus doodleuk poneert dat ‘je wel wist waaraan je begon’, vliegt wel heel kort door de bocht. Tuurlijk, je kiest er zelf voor om een relatie te beginnen met een partner met kinderen en denkt daar best even over na, maar echt voorbereid ben je nooit. Elke plussituatie is tenslotte anders, en sommige dingen kan simpelweg niemand zien aankomen.

Zo herinner ik me levendig hoe een van de zoontjes van mijn ex-partners reageerde toen ik hem voor de eerste keer ontmoette. Hoewel we het later prima met elkaar konden vinden, krijste hij aanvankelijk het hele huis bij elkaar: ‘ZIJ MOET NU WEG!’ Ja, dat er niet meteen innig geknuffeld zou worden, daar had ik me op voorbereid. Maar dit scenario was ik toch even vergeten door te nemen. Om nog maar te zwijgen over die ene keer dat het voetje van een van zijn kinderen tussen de spaken van mijn fietswiel raakte. Een ongeluk, maar wel eentje dat je jezelf als niet-ouder maar moeilijk vergeeft. Zeker wanneer de ukkepek een paar dagen later met zijn voet in het gips door zijn mama in een rolstoel over het schoolplein wordt geduwd tijdens het eerste schoolfeest waarop jij ook aanwezig mag zijn. Ook krabde ik even achter de oren toen ik voor de eerste keer geconfronteerd werd met een in de lucht stekend piemeltje tijdens een nachtelijke plaspauze en ik niet goed wist of het als plusouder wel oké was om dat flietertje weer naar beneden te duwen. Stel je maar eens voor dat hij de dag nadien naar zijn mama zou lopen om te vertellen dat ‘Taty op zijn piemel heeft geduwd’. Bovendien is het altijd zoeken hoe je moet reageren als het kind van je lief stout is. Voor je eigen kind zou je misschien veel strenger zijn, maar met het imago van de boze stiefmoeder in je achterhoofd, wik en weeg je elk woord. En hoewel pluskind en ik ook in mijn huidige relatie twee handen op een buik zijn, vraag ik me weleens af of hij ooit de ‘jij-bent-mijn-moeder-niet’-kaart zal trekken en hoe ik daar dan in hemelsnaam mee moet omgaan.

Loopt het eindelijk vlotjes met je pluskinderen en ben je stilaan gewend aan het ritme en de ‘look’ van een huis vol koters, dan is er natuurlijk ook nog de ex van je lief. De kans bestaat nu eenmaal dat die je niet met open armen verwelkomt. En dat terwijl je zelf het gevoel hebt dat je je ook aan hem of haar moet bewijzen. Dat er altijd een team klaarstaat dat met arendsogen toekijkt tot je in de fout gaat en ze kunnen zeggen: ‘Zie je wel dat jij niet deugt.’ Je maakt tenslotte deel uit van het leven van zijn of haar kinderen en je lief zal voor altijd met hem of haar verbonden zijn. Je wil dus wel je beste beentje voorzetten en zal willens nillens rekening moeten houden met die derde partij, of dat gevoel nu wel of niet wederzijds is. Met andere woorden: zodra je de stap naar plusouderschap zet, is het een kwestie van koorddans. Want het leven mag dan geen sprookje zijn, een circus is het zo nu en dan wel.

HET MAG WELEENS GEZEGD WORDEN

Als ik het plusouderschap in één woord moet samenvatten, noem ik het dan ook een evenwichtsoefening. Een kwestie van geven en nemen, van het gaspedaal intrappen en weer op de rem gaan staan. Ik schets het met een voorbeeldje. De school van mijn pluskind organiseert regelmatig leuke activiteiten. Zo vroegen ze een tijdje geleden om alle kinderen in een witte outfit naar een schoolfeestje te sturen waarop ook de ouders aanwezig mochten zijn. Die week woonde het kereltje bij ons, dus ging ik op zoek naar een witte broek en shirt. Geen vanzelfsprekendheid, want welke gek trekt een knoeiende kleuter nu witte kleren aan?! Na wat snuisteren vonden we gelukkig het perfecte ensemble. Op de ochtend van de grote dag stond pluskind te schitteren in de woonkamer. Ook ik was zo fier als een gieter op hem. Alleen kon ik daar niet zo lang van genieten. Nadat Konrad het bengeltje aan de schoolpoort afzette, was het immers zijn mama die met hem mee naar het feestje mocht.

AAN DE SLAG MET ERIK

Zelfkennis is het begin van alle wijsheid. Er is alleen geen enkel vak op school dat je leert wie je bent. Hoe moet je die kennis dan vergaren, vraag jij je misschien af. Daar heeft psycholoog Taibi Kahler een antwoord op. Nadat hij in totaal 1.200 mensen uitvoerig bestudeerde en observaties maakte van elk woord dat ze zeiden, elke intonatie die ze gebruikten, elke houding die ze aannamen en elke mimiek die ze vertoonden, ontdekte hij dat iedere mens – vooral in noodsituaties – een bepaald gedragspatroon vertoont. Met andere woorden: hoe je reageert wanneer je in een moeilijke of uitdagende situatie belandt, volgt bijna altijd hetzelfde patroon. Dat patroon ontwikkel je in de eerste negen à zestien jaar van je leven. Voor een deel zit het ingebakken in je natuur, maar voor een deel wordt het ook beïnvloed door je opvoeding. Je kindertijd heeft dus een grote impact op het gedrag dat je als volwassen persoon zal vertonen als je in een complexe situatie terechtkomt.

Aan de hand van die ontdekking – die ondertussen bij maar liefst 20.000 mensen gevalideerd werd – deelde hij de gedragspatronen van zijn proefpersonen op in vijf groepen, ofwel drivers. Die vijf drivers kregen de namen *be perfect*, *be strong*, *try hard*, *hurry up* en *please others*. Et voilà, het drivermodel van Kahler was geboren. Maar wat wil dat nu zeggen, als jouw voornaamste driver pakweg *be strong* of *please others* is?

BE PERFECT

Mensen met een *be perfect*-driver beoordelen taken, personen, dingen en verklaringen in termen van meer of minder 'juist'. Ze zijn goed georganiseerd en krijgen energie wanneer ze zich kunnen verdiepen in details en voldoen aan hun eigen hoge standaarden. Uiteraard voelen ze zich ook goed in omgevingen en situaties waarin die competenties goed van pas komen. Ze staan erop om hun werk zo juist (en vaak perfect) mogelijk uit te voeren, hoewel in veel van die gevallen 'goed genoeg' ook meer dan voldoende zou zijn. Anderzijds

verliezen ze energie wanneer ze zoveel taken hebben dat ze de hoge standaarden die ze zichzelf opleggen niet meer kunnen bereiken. In dat geval krijgen ze het net moeilijk om nog maar iets gepland te krijgen, proberen ze de dingen onnodig veel te controleren en slagen ze er niet meer in om zaken te delegeren.

HURRY UP

Mensen met een *hurry up*-driver geloven dat ze extra waarde geven aan wat ze doen als ze alles in sneltempo kunnen verwezenlijken. Het zijn mensen met heel veel energie die vaak goed presteren onder tijdsdruk en snel en efficiënt reageren in crisissituaties. Hun favoriete slagzin? We zullen dat snel eventjes doen. De negatieve kant van al die haast en spoed? Mensen met een *hurry up*-driver rennen anderen vaak letterlijk en figuurlijk voorbij. Zo praten ze soms snel en onderbreken ze anderen om hun zinnen af te maken. Timemanagement is – hoewel ze dat niet snel zullen erkennen – niet hun sterkste kant, waardoor ze de tijd die nodig is voor een bepaalde opdracht vaak foutief inschatten. Op lange termijn krijgen ze taken daardoor niet meer afgewerkt en missen ze deadlines. Tot slot hebben ze weinig oog voor detail.

PLEASE OTHERS

Mensen met een *please others*-driver vinden persoonlijke voldoening wanneer anderen hen waarderen voor wat ze voor hen hebben kunnen doen. Ze krijgen energie in omgevingen waarin ze er als mens mogen zijn. In dat geval zijn ze erg empathisch, hebben veel sympathie voor mensen om wie ze geven, zijn tolerant en flexibel. In gespannen omgevingen gaan ze zich excuseren voor de kleinste dingen en hebben ze de neiging om hun eigen behoeften te onderdrukken en te zorgen dat de relatie(s) weer oké is (zijn). Ze stemmen toe met anderen, gaan conflicten zoveel mogelijk uit de weg en zijn voortdurend op hun hoede om anderen niet te schofferen. Wat hen energie kost, is leiding nemen, omdat je in een leidinggevende functie

Niet boos,
niet steif maar
gewoon lief